

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/215/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119215402
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119215402.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobkyne: T. Y., L.. XX.XX.XXXX, J. E. XX, XXX XX G. - L. Š., právne zastúpenej: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35792752, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, právne zastúpeného: Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 824,49 EUR, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 200 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 9.10.2019 sa voči žalovanému domáhala zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 824,49 EUR v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu 9C/92/2016, rozsudkami 20Csp/246/2017, 19Csp/58/2018 a 11Csp/159/2018, ako aj ďalšieho spisového materiálu zistil tento skutkový stav:

4. Žalobkyňa v konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 9C/92/2016 sa voči žalovanému domáhala vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o revolvingovom úvere č. 8300006263 zo dňa 23.01.2018.

5. Rozsudkom zo dňa 22.10.2018 pod sp. zn. 9C/92/2016 výrokom I. uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 824,49 EUR s 5 % úrokom z omeškania ročne od 23.04.2016 do zaplataenia; výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; výrokom III. určil, že zmluvná podmienka v zmluve o revolvingovom úvere nachádzajúca sa v časti 6 tohto dokumentu v znení ročná úroková sadzba úveru v rozsahu 79,49 % je pre neprijateľnosť neplatná a výrokom IV. priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 29.11.2018.

6. Súd I. inštancie s poukazom na závery rozhodnutia odvolacieho súdu dospel k záveru, že úverová zmluva je najmä v časti o úrokoch absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka s poukazom na rozpor s dobrými mravmi, a preto žalobkyni vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súčasne vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku dohodnutú výšku úroku v rozsahu 79,49 %, ktorú považoval za úžerné plnenie a odporujúce dobrým mravom.

7. V žalobe žalobkyňa uviedla, že s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. jej vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže ako spotrebiteľ sa voči žalovanému ako dodávateľovi úspešne domáhala ochrany svojich spotrebiteľských práv.

8. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal voči spotrebiteľovi recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. V danom prípade treba zdôrazniť, že žalovaný nielenže v zmluve o revolvingovom úvere používal neprijateľné zmluvné podmienky, ale taktiež konal spôsobom, ktorý je možné považovať za nekalé obchodné praktiky a v rozpore s dobrými mravmi v snahe sa na jej úkor bezdôvodne obohatiť, čiže zo strany žalovaného sa jednalo o viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva. Primerané finančné zadosťučinenie preto požaduje vo výške 824,49 EUR, pričom nárok zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil a používal v zmluve neprijateľné zmluvné podmienky.

9. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Účelom ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva primerané finančné zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní a nie primerané finančné zadosťučinenie priamo za ich akékoľvek porušenie.

10. Poukázal na to, že okrem podanej žaloby žalobkyňa podala aj iné žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v konaniach pod sp. zn. 20Csp/246/2017, 19Csp/58/2018 a 11Csp/159/2018.

11. Ak je účelom zadosťučinenia nahradenie diskomfortu, ktorý spotrebiteľ mal v súvislosti s uplatnením práva na súde zažívať, potom je namieste otázka, či multiplikovanie sporov a rozdrobovanie do viacerých rovnako znamená, že sa má multiplikovanie poskytovať, respektíve vôbec či má takto vznikáť primerané finančné zadosťučinenie.

12. Ak účelom ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. je priznanie primeranej satisfakcie spotrebiteľovi, potom je zrejmé, že skutkovo a právne neopodstatnené multiplikovanie súdnych sporov sleduje dosiahnutie iného účelu, ako má na mysli toto ustanovenie. Postup žalobkyne sa javí ďalej tak, že začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ňou tvrdý nárok komplexne, ale vždy len na základe parciálnych skutočností a skutkových okolností. Takýto postup je nielen príkladom toho, že ide o snahu znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Súčasne je zrejmé, že žalobkyňa takýmto spôsobom zneužíva ustanovenie § 3 ods. 5 uvedeného zákona, pretože nesleduje dosiahnutie účelu - nastolenie rovnováhy zmluvných strán, ale vytvorenie neoprávneného obohatenia.

13. Podľa §3 ods.5 zák.č. 250/2007 Z.z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Žalobkyňa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. sa domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej sume, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil plnením z neprijateľných zmluvných podmienok.

15. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zák. č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

16. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

17. Ak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

18. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

19. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa si úspešne v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/92/2016 voči žalovanému uplatnila porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky vo výške zmluvného úroku a na jeho strane tak vzniklo bezdôvodné obohatenie prijatím úhrad nad istinu poskytnutého úveru, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z.z.

20. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne.

21. S poukazom na všetky okolnosti prípadu a viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva žalobcu súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 200 EUR. V danom prípade súd vychádzal zo skutočnosti, že zo strany žalovaného došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške prijatých plnení z neprijateľnej zmluvnej podmienky a v porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrašovaniu zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jej psychiku, či rodinný život. Na základe uvedených skutočností, preto primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma 200 EUR, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyňu ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je nárokom, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy a nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, respektíve kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok Krajského

súdu v Prešove zo dňa 24.05.2017 pod sp. zn. 2Co/137/2016, uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.06.2018 pod sp. zn. 9Co/50/2018 a rozhodnutie 17Co/17/2018). Pokiaľ ide o konania vedené pod sp. zn. 20Csp/246/2017, 19Csp/58/2018 a 11Csp/159/2018, v týchto sa žalobkyňa domáha nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jej spotrebiteľských práv zo strany žalovaného, na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8300022181 zo dňa 02.06.2009, ďalej uzatvorenej dňa 18.07.2007 a zo dňa 02.06.2009 na základe právoplatných rozhodnutí súdu pod sp. zn. 17C/354/2015, 17C/404/2015 a 24C/175/2015. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobkyňa sa v uvedených konaniach domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jej spotrebiteľských práv, ale na základe iných súdnych rozhodnutí a z iných zmlúv o úvere ako v konaní predmetnom.

22. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

24. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

25. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

26. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 CSP., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 CSP. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k CSP, nakladateľství C. H. DESK).

27. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške

aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

28. Keďže predmetom konania bol nárok žalobkyne na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobkyňi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu, čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

29. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sumy primeraného finančného zadosťučinenia po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.